Neler Öğrendik?

“Ortak Mirasımız” öğrenme alanı kapsamında hazırlanan soruları cevaplayınız.

A. Aşağıda verilen cümlelerin başına doğru ise “D”, yanlış ise “Y” harfi koyunuz. Yanlış olduğunu düşündüğünüz cümlelerin doğrusunu altına yazınız.

1. ( ) Osmanlı Devleti, fethettiği yerlerde istimalet politikası izleyerek kalıcı olmayı hedeflemiştir.

2. ( ) İstanbul’un Fethi, Osmanlı Devleti'nin siyasi ve ekonomik gücünü artırmıştır.

3. ( ) Rönesans hareketi ilk olarak Fransa’da ortaya çıkmış ve daha sonra Avrupa’ya yayılmıştır.

4. ( ) Ahi teşkilatı, esnaf ve zanaatkârlar arasında meslek ahlakını sağlamayı amaçlamıştır.

5. ( ) Osmanlı Devleti’nde sanayileşme çabaları, Avrupa ile rekabet edebilecek düzeye ulaşmıştır

B. **Aşağıda verilen ifadeleri doğru olan kavramlarla eşleştiriniz.**

1. Osmanlı Devleti’nde hukuk işlerinden sorumlu olan görevli.

2. Akıl ve bilimin rehber olarak kabul edildiği düşünce hareketi.

3. Avrupa tarzı yaşamın ve kültürel yeniliklerin benimsendiği dönem.

4. Avrupa’da kilisenin gücünün sorgulanmasına ve mezhep birliğinin bozulmasına yol açan hareket.

5. Osmanlı Devleti’nde sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı güçlendiren kurumlar.

C. Aşağıda verilen kelimeleri kullanarak boşluk doldurma etkinliğini yapınız. Kelimelerin sonuna ekler getirebileceğinizi unutmayınız.

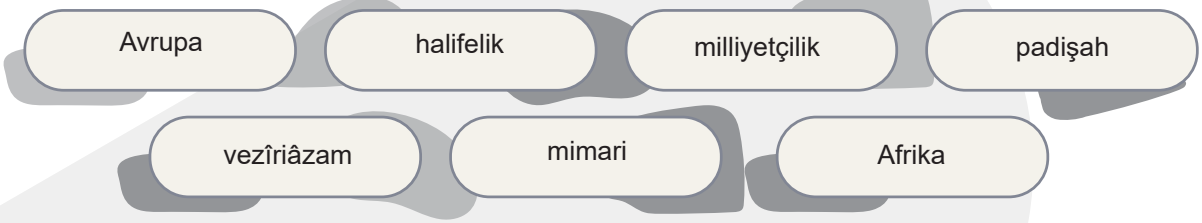

1. Mısır Seferi sonucunda Osmanlı Devleti, …… makamını elde etmiştir.
2. Preveze Deniz Zaferi'nden sonra Akdeniz'de Osmanlı Devleti'nin üstünlüğü, …… devletleri tarafından kabul edilmiştir.
3. Fransız İhtilali'nin yaydığı …… düşüncesi, çok uluslu devletleri etkilemiştir.
4. Osmanlı Devleti'nde yönetimin başında …… bulunmaktaydı.
5. Cami, medrese ve külliyeler, Osmanlı …… sanatının önemli örnekleri arasında yer alır.

Ç. Aşağıda verilen çoktan seçmeli soruları cevaplayınız

Osmanlı Devleti, fethettiği bölgelerde yerel halkın dinî inançlarına ve geleneklerine saygı gös-termiş; can, mal ve ibadet özgürlüğünü koruyan bir yönetim anlayışı benimsemiştir. Bu uygulama, özellikle Balkanlar'da Osmanlı hâkimiyetinin uzun süre devam etmesini sağlamıştır. Aynı zamanda yerel halktan alınan vergilerde adalet gözetilmiş, yöneticiler halkın şikâyetlerini dinlemekle yükümlü kılınmıştır.

1. Bu bilgilere göre Osmanlı Devleti'nin izlediği bu politikanın cihan devleti olma sürecine en önemli katkısı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Fethedilen bölgelerden alınan vergilerle devlet gelirlerinin artırılması
B) Farklı toplulukların Osmanlı yönetimine bağlılık göstermesi
C) Fethedilen bölgelerde din ve vicdan özgürlüğünün sağlanması
D) Devlet yönetiminde adalet anlayışının güçlendirilmesi

2-3. soruları aşağıda verilen metne göre cevaplayınız.

II. Mehmed, Doğu Roma'nın başkenti İstanbul'u fethetmeyi en önemli hedeflerinden biri olarak belirlemiştir. İstanbul'un coğrafi konumu, Rumeli ve Anadolu toprakları arasındaki bağlantıyı zorlaştırıyordu. Bu nedenle İstanbul'un Fethi, Osmanlı Devleti için büyük bir siyasi önem taşıyordu. Ayrıca bu fetih, II. Mehmed'e manevi güç ve saygınlık kazandıracaktı. Fetih hazırlıkları sırasında Boğaz'ı kontrol altına almak amacıyla Rumeli Hisarı yaptırılmış, surları aşmak için dönemin en büyük topları olan Şahi topları kullanılmıştır. 1453 yılında İstanbul'un fethedilmesiyle II. Mehmed, "Fatih" ünvanını almıştır. Bu fetih, Orta Çağ'ın sona erip Yeni Çağ'ın başlamasını sağlamıştır.

2. Metne göre İstanbul'un fethinin Osmanlı Devleti için öncelikli bir hedef olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) İstanbul'un Avrupa ile ticarette önemli bir merkez olması
B) Rumeli ve Anadolu toprakları arasındaki bağlantının güvence altına alınması
C) Doğu Roma'nın Avrupa üzerindeki siyasi etkisinin tamamen sona erdirilmesi
D) Osmanlı Devleti'nin denizcilik faaliyetlerinin gelişmesinin amaçlanması

3. Metindeki bilgilere dayanarak İstanbul'un Fethi ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Fetih sürecinde kullanılan silahların askerî teknolojide değişime yol açtığı
B) İstanbul'un fethiyle tarihsel açıdan önemli bir dönüm noktasının yaşandığı
C) Osmanlı Devleti'nin denizaşırı topraklarda sömürge imparatorluğu kurduğu
D) Osmanlı Devleti'nin uluslararası alanda itibar ve güç kazandığı

Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde gerçekleştirilen Mısır Seferi sonucunda Memlük Devleti ortadan kaldırılmış; Mekke ve Medine Osmanlı yönetimine girmiştir. Bu gelişmeyle birlikte halifelik Osmanlı Devleti'ne geçmiş, Osmanlı padişahları İslam dünyasının siyasi ve dinî lideri konumuna yükselmiştir. Ayrıca Mısır'ın fethiyle Doğu Akdeniz ve Baharat Yolu üzerindeki Osmanlı etkisi artmıştır.

4. Bu bilgilere göre Mısır Seferi'nin Osmanlı Devleti'ni cihan devleti hâline getirmesindeki en önemli katkı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Osmanlı Devleti'nin Avrupa'daki topraklarının genişlemesi
B) Milliyetçilik düşüncesinin Osmanlı topraklarında yayılması
C) Osmanlının sanayi ve ticaret alanında Avrupa devletlerini geride bırakması
D) Osmanlı Devleti'nin İslam dünyasında siyasi ve dinî liderlik kazanması

Sanayi İnkılabı ile Avrupa'da üretimde makineleşme artmış ve seri üretime geçilmiştir. Osmanlı Devleti ise bu gelişmelere karşılık olarak fabrikalar kurarak yerli üretimi artırmaya çalışmış; ancak teknolojik yetersizlikler ve sermaye eksikliği nedeniyle bu çabalar istenilen başarıyı sağlayamamıştır.

5. Bu bilgilere göre Osmanlı Devleti'nin sanayileşme sürecinde başarısız olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sanayi faaliyetlerine önem verilmemesi
B) Tarıma dayalı üretimin tamamen bırakılması
C) Keşiflerin Osmanlı ekonomisini güçlendirmesi
D) Avrupa'daki teknolojik gelişmelere ayak uydurulamaması

Osmanlı Devleti'nde eğitim faaliyetleri toplumun ve devletin ihtiyaçlarına göre farklı kurumlar aracılığıyla yürütülmüştür. Sıbyan mekteplerinde çocuklara okuma-yazma ve temel dinî bilgiler verilmiş, medreselerde dinî ilimlerin yanı sıra matematik, astronomi ve mantık gibi dersler okutulmuştur. Enderun Mektebi ise özellikle devlet yönetiminde görev alacak nitelikli yöneticileri yetiştirmek amacıyla kurulmuştur. Bu kurumlar sayesinde Osmanlı Devleti, hem toplumun eğitim ihtiyacını karşılamayı hem de devlet yönetiminin devamlılığını sağlamayı hedeflemiştir.

6. Metne göre Osmanlı Devleti'nin eğitim anlayışıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Eğitim faaliyetleri, devlet yönetiminin sürekliliğini destekleyecek şekilde planlanmıştır.
B) Eğitim kurumları, toplumun farklı kesimlerinin ihtiyaçlarına göre düzenlenmiştir.
C) Eğitim kurumlarında verilen dersler dinî alanla sınırlı tutulmuştur.
D) Eğitim yoluyla nitelikli devlet adamları yetiştirilmesi amaçlanmıştır.

D. Aşağıda verilen açık uçlu soruları cevaplayınız.

1-2. soruları aşağıda verilen metne göre cevaplayınız.

Osmanlı Devleti'nde hukuk sistemi, toplum düzenini sağlamak amacıyla şerî hukuk ve örfî hukuk olmak üzere iki temel kaynağa dayanmıştır. Şer'î hukuk, İslam hukukuna göre düzenlenirken; örfî hukuk, padişahın koyduğu kurallar ile gelenek ve göreneklere dayanmıştır. Hukuk işlerinin yürütülmesinden kadılar sorumlu olmuş, kadılar verdikleri kararlarda adalet ilkesini esas almışlardır. Farklı din ve milletlerden oluşan toplum yapısında düzeni sağlamak için hukukun herkese adil bir şekilde uygulanmasına önem verilmiştir.

1. Osmanlı Devleti'nde hukuk sistemini oluşturan şerî ve örfî hukuk hangi esaslara dayandığını yazınız.

2. Osmanlı Devleti'nde hukuk sisteminin, farklı din ve milletlerin bir arada barış içinde yaşamasına sağladığı katkılar nelerdir? Yazınız.

3-4. soruları aşağıda verilen metne göre cevaplayınız.

Osmanlı Devleti'nde esnaf ve zanaatkârlar arasında meslek ahlakını ve düzeni sağlamak amacıyla Ahi teşkilatı önemli bir rol üstlenmiştir. Ahi teşkilatı; dürüstlük, yardımlaşma, dayanışma ve meslek ahlakı gibi değerlere önem vermiştir. Bu teşkilat sayesinde esnaf, yaptığı işte kaliteli üretim yapmaya ve müşteriye karşı adil davranmaya özen göstermiştir. Ahi teşkilatı, toplumda güven ortamının oluşmasına ve sosyal düzenin korunmasına katkı sağlamıştır.

3. Metne göre Ahi teşkilatının esnaf ve zanaatkârlar arasındaki düzeni sağlamada oynadığı rolü yazınız.

4. Ahi teşkilatının benimsediği ahlaki değerlerin Osmanlı toplum hayatına etkilerini yazınız.

Cevap Anahtarı

A. Bölümü

1. D
2. D
3. Y : Rönesans hareketi ilk olarak İtalya'da ortaya çıkmış, daha sonra Avrupa'ya yayılmıştır.
4. D
5. Y : Osmanlı Devleti'nde sanayileşme çabaları, Avrupa ile rekabet edebilecek düzeye ulaşamamıştır.

B. Bölümü

1. Kadı
2. Aydınlanma
3. Lale Devri
4. Reform
5. Vakıf

C. Bölümü

1. Halifelik
2. Avrupa
3. Milliyetçilik
4. Padişah
5. Mimari

Ç. Bölümü

1. B
2. B
3. C
4. D
5. D
6. C

D. Bölümü

1. Osmanlı Devleti'nde hukuk sistemini oluşturan şerî ve örfî hukuk hangi esaslara dayanmıştır?

- Şerî hukuk, İslam dininin kurallarına (Kur'an ve sünnete) dayanır.
- Örfî hukuk ise padişahın devletin ihtiyaçlarına göre koyduğu kurallar ile gelenek ve göreneklere dayanarak oluşturulmuştur.
- Bu iki hukuk sistemi birlikte uygulanmıştır.

2. Osmanlı Devleti'nde hukuk sisteminin, farklı din ve milletlerin bir arada barış içinde yaşamasına sağladığı katkılar nelerdir?

- Hukukun herkese adil uygulanması sağlanmıştır.
- Farklı din ve milletlerin hakları korunmuştur.
- Toplumda huzur, güven ve birlik ortamı oluşmuştur.

3. Metne göre Ahi teşkilatının esnaf ve zanaatkârlar arasındaki düzeni sağlamada oynadığı rol nedir?

- Meslek ahlakını sağlamıştır.
- Haksız rekabeti önlemiştir.
- Esnaf arasında düzen ve dayanışmayı güçlendirmiştir.

4. Ahi teşkilatının benimsediği ahlaki değerlerin Osmanlı toplum hayatına etkileri nelerdir?

- Dürüstlük ve güven ortamı oluşmuştur.
- Yardımlaşma ve dayanışma artmıştır.
- Toplumsal huzur ve birlik güçlenmiştir.